

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 6

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq x'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat k'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil **IQTISODIYOT** **TARAQQIYOT** va

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 496 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 30-iyunda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Kopak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Oliy ta'lim islohotlarida – muhandislik maktablarini institutsional rivojlantirish asoslari	16
Qo'ng'iro'tboy Avezimbetovich Sharipov, Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Xufiyona iqtisodiyot mamlakatimiz rivojiga to'siq bo'lmoqda	20
Muxiddin Kalonov	
“Yashil” iqtisodiyotni moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirish	24
Muhammadiyeva Maftuna	
Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarda innovatsion yechimlarning zarurati	27
Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishda ish beruvchilar va yonlanuvchilar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq sotsiologik baholash.....	31
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Перспективы развития средств размещения в экологическом туризме на охраняемых природных территориях Узбекистана.....	40
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Bank kartalari orqali ko'rsatilayotgan xizmatlari bozorining rivojlanish borasidagi asosiy tendensiyalari va muammolari	49
Toyirov Yunus Alamovich	
Kichik biznes subyektlarida innovatsionraqabatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish orqali import o'rnini bosish strategiyasini shakllantirish istiqbollari.....	55
Rustamov Alisher Raxmataliyevich	
Nodavlat umumiy o'rta ta'lim maktabning faoliyati samaradorligini aniqlashda innovatsion usullardan foydalanish.....	62
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna	
Tijorat banklarida bank risklarini boshqarishning strategik ahamiyati.....	67
Altibayev Xudayberdi Kuvandikovich	
Klaster iqtisodiy subyekt sifatida: mohiyati va tasnifi.....	71
Usmonov Sharofiddin Pazlitdinovich	
Tijorat banklari tomonidan yoshlar tadbirkorlik faoliyatini kreditlashning nazariy-uslubiy jihatlari.....	76
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalari xalqaro tasnifi: nazariya va tendensiya.....	81
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
Iqtisodiyot transformatsiyasi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy resurslarini boshqarishda metodologik yondashuvlar va ilmiy qarashlar	86
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	93
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Savdo korxonalarini boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....	97
Q. J. Mirzayev, Sh. M. Islomov	
Sociological Assessment of Migration Processes	102
Gulmurodov Kamoliddin Abdukodir ugli	
Current issues of business management in the context of digitalization of the economy	112
Safarov Bakhtiyor Djurakulovich, Kadirova Zulhumor Namazovna, Dadabaev Kuchkor Abdullaevich	
Методические основы маркетинговых стратегий акционерных обществ.....	118
Эркинов Шахзод Баходир ўғли	

Insurance Mechanisms in Foreign Trade: Mitigating Risk and Facilitating Global Commerce	125
Abirkulova Sohijamol	
Improving the Conceptual Framework for Modernizing the Tax System (Using the Example of Uzbekistan)	130
Bakhrom Nomazov	
Ayollarning inson kapitalini rivojlantirishda kraudfanding platformasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	136
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Evaluating the Environmental Sustainability of Uzbek Firms in the Green Economy.....	142
Nurbek Xalimjonov Ulugbek ugli	
O'zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlanishida inson kapitalining roli	148
Eshmirzayev Faruddin Ilxomjonovich, Salimova Zaxro Sobirjon qizi	
Agroklastarlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlarini tahlil qilish	155
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich, Mirzayev Behzod Abdug'ofur o'g'li, Narzullayev Nodirbek Aziz o'g'li	
Improving the Practice of Increasing the Effectiveness of Managing Innovation Processes in Commercial Banks	160
Juraev K. T.	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanish	164
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish va yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda soliqlarning roli va ahamiyati.....	169
Madraximov Baxtiyorjon Ortiqboy o'g'li, Rizayev Xabib Abduraufovich, Namazov Sa'dulla Namozovich	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tishning joriy holati tahlili.....	175
Rahmatullayeva Dilbar Olimovna	
Buxoro viloyatida savdo xizmatlari raqobatbardoshligini baholash uslubiyatini takomillashtirish..	181
Raxmatov Akmal Anvar o'g'li	
The Contribution of Transport in the Development of Tourism Industry (Case Study: Uzbekistan).....	187
Rofeeva Rukhshona Shavkatovna	
Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar	192
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich	
Improving the Effective use of Funds From Taxes and Fees in Kashkadarya Region	196
Shakhzod Zokhidov	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni boshqarish	202
Kadirova Shaxnoza Ilhomovna	
Yangi O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida kadrlar tayyorlash masalalari.....	207
Usmonov Baxodir Suvonqulovich	
Temir yo'l transportida innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo'llari	211
Nasimov Shavkat Vasiyevich	
O'zbekistonda banklararo raqobat.....	219
Zunnunova Xulkar Muxtorovna	
O'zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyasini ta'minlashni takomillashtirish.....	225
Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna, Kuchkarov Sanjar Baxtiyarovich	
Respublikamizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari	229
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasining mohiyati.....	233
Aripov Oybek Abdullayevich, Madiyorov Shavkatbek Muxtarovich	

Aksiyadorlik jamiyatlarida konsolidatsiyalashgan moliyaviy holat to'g'risida hisobot tuzishning bosqichlari.....	237
Eshonqulov Azamat Abdiraximovich	
Davlat moliyaviy nazoratining turlari va shakllari.....	241
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
Tog' turizmini rivojlantirish manfaatlarini yo'lida investitsiya resurslarini to'plash mexanizmlarini ishlab chiqish samaralari	245
Xidirov Alimardon Dagarovich	
The Main Role of the Teacher While Managing the Classroom and Some Aspects of Teaching English	248
Nilufar Turdiyeva	
Davlat xususiy sherikchilik faoliyatining menejment funksiyalari tizimida muvofiqlashtirishning ahamiyati	252
Suleymanov Farrux Raximjon o'g'li	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	256
G. Sh. Qo'ldosheva, A. J. Toshboyev	
Логистика в Азии: опыт и перспективы оптимизации.....	260
Каюмова Паризода	
Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish imkoniyatlarini oshirishning zamonaviy yondoshuvlari ..	266
G. I. Abdulxamidova	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье: международная перспектива	272
Shahzad Zokhidov	
Financial and Credit Support for Investment and Innovative Developing Activities of a Tourist Enterprise	275
Rozokov Mukhammadaziz Mansurovich	
Роль контроля качества по хранению и переработке зерна в обеспечении продовольственной безопасности Республики Узбекистан	282
Холбекова Дилобар Расулжон кизи	
O'zbekistonda mahalla boshqaruvi tizimi faoliyatini takomillashtirish masalalari.....	289
Gafurov Ubaydullo Vaxabovich	
Kichik biznes va tadbirkorlik sharoitida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishning xorijiy tajribasi	296
Dilnoza Meyliyeva	
Cross Cultural Preblems in International Business Negotiations	301
Xoldarova Fariza Tuxtabayevna	
Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani qo'llash	304
Haydarova Shoxista	
Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari	310
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarni takomillashtirish	315
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna	
Spin korxonalar – texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida	320
O'rinov Dilshodjon Axmadjonovich	
Mintaqalarda makroiqtisodiy barqarorlikning ta'minlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillarni takomillashtirish strategiyasi	324
Xolbekova Feruza Rasulovna	

Iqtisodiy o'sish va aholi daromadlari o'rtasidagi bog'liqlikning nazariy asoslari.....	329
Hasanova Nigora Hasan qizi	
Современное состояние маркетинга на рынке ценных бумаг Республики Узбекистан.....	334
Юлдашев Жамшид Аббарович	
Sog'liqni saqlash sohasida davlat-xususiy sheriklik asosidagi investitsion loyihalarni moliyalashtirish	340
S. A. Karabayev	
Axborot telekommunikatsiya tarmog'i korxonalarida korporativ boshqaruv samaradorligi	334
Temirov Anvarxon Abdulazizxonovich	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	347
G.SH.Qo'ldosheva¹, A.J.Toshboyev²	
Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani qo'llash	351
Haydarova Shoxista	
Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari	357
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarni takomillashtirish	362
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna	
Spin korxonalar - texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida	367
O'rinov Dilshodjon Axmadjonovich	
Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar	371
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich	
Mahalla institutini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning institusional tahlili.....	375
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
O'zbekistonda investitsion faoliyat, uni moliyalashtirishning zamonaviy ko'lamlari.....	380
va o'ziga xos xususiyatlari	
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Husenov Muhriddin Bahriddinovich	
Xalqaro moliya institutlari faoliyatining davlatlar rivojlanishiga ta'siri (Yevropa Taraqqiyot va Tiklanish banki misolida).....	384
Muxtorov Jahongir Muxtor o'g'li	
Davlat sektorida buxgalteriya hisobining xalqaro standartlariga muvofiq daromadlar hisobini tashkil etish	390
Meliboyev Akmal G'aybullayevich	
Qurilish materiallari ishlab chiqarish quvvatlari va asosiy ishlab chiqarish fondlarining tuzilishi hamda hajmi	394
Muxtasar Karimova Isroiljon qizi	
Ayollar tadbirkorligi nazariyasining takomillashuvi xususida.....	398
Sharofiddinova Gulnoza Iloxomjonovna	
O'zbekistonda soliq ma'murchiligida joriy etilgan soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish masalalari	403
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
Soliq majburiyatlari ijrosini takomillashtirish yo'llari	408
Mirzaaliyeva Gulchehra Abduvali qizi	
Сравнительное исследование финансовой отчетности, подготовленной в соответствии с мсфо и нсбу.....	413
Эргашева Шахло Тургуновна	

Innovatsion bank mahsulotlarini tashkil etishda xorijiy mamlakatlar tajribasi va raqamli transformatsiyaning ro'li.....	420
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Mintaqa mehnat bozori ishchi kuchiga talab va taklifni boshqarish vositasi sifatida	428
Umarov Oqil Omiljonovich, Abdullayev Umidjon G'afurovich	
Development of a Methodology for Assessing the Brand Equity of Higher Education Institutions	435
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozorida tijorat banklarining o'rni	442
Avezov Ibrohim Ilhomovich	
Optimizing Digital Pedagogy through Database Applications and Data Mining for a Sustainable Digital Economy	448
Dilfuza Kuzikulova	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini faoliyati samaradorligini baholash usullarini takomillashtirish	454
Muradullayeva Nafisa Dilmurad qizi	
Talaba va o'quvchilarning kamolotida ma'naviy - ma'rifiy tadbirlarning ahamiyati	458
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
To'qimachilik korxonalarining innovatsion faoliyatini baholash uslubiyotini takomillashtirish	461
Ikramov Maqsad Muratovich	
Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi loyihalarni moliyalashtirish	467
To'irov Yunus Alamovich	
Mamlakatimizda pillachilik biznesini rivojlantirish orqali mahsulot ishlab chiqarish va uni qayta ishlash holatining tahlili	474
Turgunov Odilbek Maripovich	
Analysis of the investments in clean energy projects in the developing countries.....	478
Fayziyev Samandar Sobir ogli	
Chakana savdo korxonalarida innovatsion marketing strategiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari	483
Kodirova Zulxumor Namazovna, Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
O'zbekistonda raqamli bank xizmatlarining qo'llanilishida xorij tajribasining o'rni.....	489
Yo'ldosheva Iroda Ibodulla qizi	

MAMLAKATIMIZDA PILLACHILIK BIZNESINI RIVOJLANTIRISH ORQALI MAHSULOT ISHLAB CHIQRARISH VA UNI QAYTA ISHLASH HOLATINING TAHLILI

Turgunov Odilbek Maripovich

Andijon qishloq xo'jaligi va agrotexnologiyalar instituti, mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada mamlakatimizda pillachilik biznesini rivojlantirish uchun yaratilgan shart-sharoitlar, hududlar kesimida 2016–2023-yillarda qishloq xo'jaligida yetishtirilgan ipak qurti, pillani qayta ishlab chiqaruvchi korxonalar, pilla mavsumida ajratilgan ish o'rinlari soni kabi ko'rsatkichlar amaliy jihatdan tahlil qilingan. Mazkur tahlillar asosida pillachilik biznesini rivojlantirish imkoniyatlari va kelgusidagi istiqbollari bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: yashil biznes, yashil makon, pillachilik, diversifikatsiyalash, barqarorlik, tutzor, yakka qator tut daraxtlari.

Аннотация: В данной статье на практике проанализированы условия, созданные для развития коконоводческого бизнеса в нашей стране, такие показатели, как поголовье шелкопряда в сельском хозяйстве в 2016–2023 годах, предприятия по переработке коконов, количество рабочих мест, выделяемых в сезон коконоводства. На основе этих анализов разработаны научно-практические предложения о возможностях и перспективах развития коконоводческого бизнеса.

Ключевые слова: зеленый бизнес, зеленые насаждения, коконирование, диверсификация, устойчивость, шелковица, однорядные шелковичные деревья.

Abstract: In this article, the conditions created for the development of the cocooning business in our country, indicators such as silkworms grown in agriculture in 2016–2023, cocoon processing enterprises, and the number of jobs allocated during the cocooning season are analyzed in a practical way. On the basis of these analyses, scientific and practical proposals have been developed on the possibilities and future perspectives of the cocooning business development.

Key words: green business, green space, cocooning, diversification, sustainability, mulberry, single row mulberry trees.

KIRISH

Pilla yetishtirish va ipakni qayta ishlashni o'z ichiga oluvchi sanoat tarmog'i dunyoning 60 dan ortiq mamlakatlarida mavjud bo'lib, yuqori bandlik salohiyatiga ega hamda daromadli tarmoqlardan biri hisoblanadi. Ipak tolasi va undan olinadigan mahsulotlar o'zining nafisligi, nozikligi va ekologik toza tabiati tufayli bozorda ehtiyoji yuqori bo'lgan mahsulotlar sirasiga kiradi.

Sanoat usulida qayta ishlangan ipak tolalarining to'qimachilik sanoati, tibbiyot va informatika kabi murakkab sohalarda keng qo'llaniladi. Shu sababli ipakka bo'lgan talab har doim bozorda yuqori bo'lsada, mavjud talabni qondirish imkoniyatlari doimiy ravishda ishlab chiqarish yoki iqtisodiy raqobatbardoshlik darajasida turli to'siqlar bilan ta'sirlanadi, jumladan, ipak tolasi o'rnini bosivchi sintetik tolalarni arzon narxlarda ishlab chiqarish va arzon tabiiy tolalar (masalan paxta) bilan o'rnini qoplash fikrimizning isbotidir. Ipakchilik sohasida O'zbekiston jahondagi yetakchi mamlakatlar sifatida uni rivojlantirish uchun uzoq tarixiy bosqichlardan o'tgan bo'lib, aholi-sining uzoq yillik va an'anaviy avlodga avlodga o'tishi bilan saqlanib va rivojlanib kelayotgan sohadir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Korxonalarda pillachilikni rivojlantirish orqali mamlakat iqtisodiyotiga makro darajada ta'sir ko'rsatish masalalari ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Xususan, Klayna-Rozenberg, R.Rosvell, Akio Morita, Fumio Kodama, MDH mamlakatlari olimlaridan A. Y.Ivanitskaya, A.Panfilova, S.A.Samal, A. Ye.Tyulinlar tomonidan pillachilik iqtisodiyotining ilmiy-nazariy va amaliy asoslari tadqiq etilgan.

O'zbekistonda pillachilik iqtisodiyotining tizimini o'rganish bo'yicha N.Q.Yo'ldoshev, G.A. Xamdamova, A.J.Toshboyev, I.S.Ochilovlar ilmiy tadqiqot olib borganlar. Bundan tashqari, respublikamizda ipakchilik tarmog'ini rivojlantirish bo'yicha Sh.O'roqov, B.Q. Sharipov, O.Jumayev kabi olimlar ilmiy tadqiqot olib borganlar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'rganish jarayonida mavzu bo'yicha statistik ma'lumotlar va nazariyalarni o'rganishda mantiqiy fikrlash, ilmiy kuzatish, tizimli yondashuv, statistik usullar qo'llanildi. Tahlil davomida O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining statistik ma'lumotlaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston uchun ipakchilik tarmog'ining asosiy xususiyati uzoq yillik tarixga ega ekanligi bilan bir qatorda "Atlas" brendining xalqaro brend darajasiga ko'tarilgani va kiyim sanoatida "Prette-porte" brendlari qatorida turishidir.

O'zbekiston ipakchilik sanoati so'nggi yillarda ma'lum bir pasayish siklini o'tadi, jumladan, tutzorlarning qisqarib ketishi va tut plantatsiyalarining yetarlicha shakllantirilmasligi, tutzorlarni parvarish qilishda yo'l qo'yilgan xatoliklar, xo'jalik yuritish shakllarining noto'g'ri tanlanishi, mahsulot yetkazib berish, uni qayta ishlash yo'nalishlarining bir-biridan ajratilishi ishlab chiqarishning pasayishiga va ipak xom ashyosining qimmatlashuviga, natijada esa bozor talabini to'liq qondira olmaslikka sabab bo'ldi.

Bir qator tizimli muammolar sabab O'zbekistonning Yevropa va AQSH kabi rivojlangan mamlakatlarning bozoriga kirib borishida, o'zining ipak mahsulotlarini sotishida qiyinchiliklarga duch keldi. Rivojlangan mamlakatlar ipak mahsulotlari importi, asosan, Xitoy va Hindiston mamlakatlardan amalga oshirilayotganligi bois, O'zbekistonning eng daromadli mamlakatlarga ipakli mahsulotlar eksportida ulushi pastligicha qolmoqda.

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlarning ustuvor maqsadi aholining hayot darajasini yuksaltirish, kambag'allikni qisqartirish, yangi va doimiy ish o'rinlarini ochishdir. O'zbekiston Respublikasidagi 12 ta viloyat (Andijon, Buxoro, Farg'ona, Jizzax, Namangan, Navoiy, Qashqadaryo, Samarqand, Surxondaryo, Sirdaryo, Toshkent viloyati, Xorazm) hamda Qoraqalpog'iston Respublikasi hududlarida 2016–2023-yillar (6 yil davomida) oralig'ida yetishtirilgan ipak miqdori (dona quti) tahlil qilindi (1- va 2-jadvallar).

1-jadval. O'zbekiston Respublikasi hududlarida 2016–2019-yillarda yetishtirilgan ipak miqdori (dona quti)

№	Hududlar nomi	Yetishtirilgan quti ipak, dona						
		2016	2017	2017–2016 yilga nisbatan, foizda	2018	2018–2017 yilga nisbatan, foizda	2019	2019–2018 yilga nisbatan, foizda
1	Qoraqalpog'iston Respublikasi	9466,4	9819,9	103,7	10207,8	104,0	10700	104,8
2	Andijon	43044,9	44791,7	104,1	46320,3	103,4	48100	103,8
3	Buxoro	34189,4	34922,8	102,1	35599,2	101,9	36400	102,2
4	Farg'ona	27379,4	28790,1	105,2	30210	104,9	31800	105,3
5	Jizzax	10434,6	10550,7	101,1	10646,5	100,9	10700	100,5
6	Namangan	26919,5	27082,0	100,6	27163,5	100,3	27300	100,5
7	Navoiy	14088,0	14553,8	103,3	14973	102,9	15500	103,5
8	Qashqadaryo	33037,8	34024,5	103,0	34825,5	102,4	35500	101,9
9	Samarqand	46954,0	47524,3	101,2	47907,6	100,8	48100	100,4
10	Surxondaryo	27054,7	27245,4	100,7	27300	100,2	27300	100,0
11	Sirdaryo	7706,6	7768,8	100,8	7800	100,4	7800	100,0
12	Toshkent viloyati	22523	22688	100,7	22890	100,9	21800	95,2
13	Xorazm	25523,5	26614,7	104,3	27666	104,0	29000	104,8
	Jami	328322	336377	102,5	343509	102,1	350000	101,9

2016-yilda O'zbekiston Respublikasida jami yetishtirilgan ipak miqdori 328322 dona qutini tashkil qilgan. Jumladan Qoraqalpog'iston Respublikasida 94466,4 tonna ipak yetishtirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich Respublikada yetishtirilgan ipak miqdorining 2,9%ini tashkil qiladi. Ushbu yilda Respublika hududida ipak yetishtirish bo'yicha Samarqand viloyatidan keying o'rinda Andijon viloyati yetakchilik qilgan (43044,9), va ushbu ko'rsatkich jami yetishtirilgan ipak miqdorining 13,1%ini tashkil qiladi. Qolaversa, Buxoro viloyatida 34189,4 dona quti, Farg'ona viloyatida 27379,4 dona quti, Jizzax viloyatida 10434,6 dona quti, Namangan viloyatida 26919,5 dona quti, Navoiy viloyatida 14088tonna, Qashqadaryo viloyatida 33037,8 dona quti, Samarqand viloyatida 46954 dona quti, Surxandaryo viloyatida 27054,7 dona quti, Sirdaryo viloyatida 7706,6 dona quti, Toshkent viloyatida 22523 dona quti, Xorazm viloyatida 25523,5 dona quti ipak yetishtirilgan. 2017-yilga kelib Respublikada 336376,77 dona quti ipak yetishtirilgan bo'lib va bundan 2016-yilga nisbatan 2,5ga ortganini ko'rishimiz mumkin.

2017-yilda Qoraqalpog'iston Respublikasida 9819,9 dona quti ipak yetishtirilgan (o'tgan yilga nisbatan 3,7%ga ortgan). Andijon viloyatida ham o'tgan yilga nisbatan qariyb 4,1%ga koproq ipak yetishtirilgan. Andijon viloyatida 2017-yilda yetishtirilgan ipak miqdori 44791,7 dona quti tashkil qildi va bu ko'rsatkich 2016-yilga nisbatan 4,1%ga ko'proq. Qolaversa Buxoro viloyatida 2017-yilda 2016-yilga nisbatan 2,1%ga, Farg'ona viloyatida 5,2%ga, Jizzax viloyatida 1,1%ga, Namangan viloyatida 0,6%ga, Navoiy viloyatida 3,3%ga, Qashqadaryo viloyatida 3%ga, Samarqand viloyatida 1,2%ga, Surxondaryo viloyatida 0,7%ga, Sirdaryo viloyatida 0,8%ga Toshkent viloyatida 0,7%ga, Xorazm viloyatida 4,3%ga ko'proq pilla yetishtirilgan.

Respublika hududida 2018-yilda jami 343509 dona quti ipak yetishtirilgan bo'lib shundan eng ko'p ulush Andijon hamda Samarqand viloyatlariga to'g'ri keladi. Bundan tashqari Qoraqalpog'iston Respublikasida 10207,8 dona quti, Buxoro viloyatida 35599,2 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 1,9%ga oshgan), Farg'ona viloyatida 30210 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 4,9%ga oshgan), Jizzax viloyatida jami yetishtirilgan pilla miqdori 2018-yilda 10646,5 dona qutini tashkil qilgan (o'tgan yilga nisbatan 0,9%ga o'sgan), Namangan viloyatida 27163,5 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 0,3%ga oshgan), Surxondaryo viloyatida 27300, Sirdaryo viloyatida 7800 dona quti, Toshkent viloyatida 22890 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 0,9%ga o'sgan), Xorazm viloyatida 27666 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 4,0%ga o'sgan).

2019-yilda O'zbekiston Respublikasida jami yetishtirilgan ipak miqdori 350000 dona quti tashkil qilgan. Jumladan Qoraqalpog'iston Respublikasida 10700 dona quti ipak yetishtirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich Respublikada yetishtirilgan ipak miqdorining 3%ini tashkil qiladi. Ushbu yilda Respublika hududida ipak yetishtirish bo'yicha Andijon hamda Samarqand viloyatlari o'rtasida o'zaro tenglik yuzaga keldi (48100 dona quti), va ushbu ko'rsatkich jami yetishtirilgan ipak miqdorining 13,7%ini tashkil qiladi. Qolaversa, Buxoro viloyatida 36400 dona quti, Farg'ona viloyatida 31800 dona quti, Jizzax viloyatida 10700 dona quti tonna, Namangan viloyatida 27300 dona quti, Navoiy viloyatida 15500 dona quti, Qashqadaryo viloyatida 35500 dona quti, Samarqand viloyatida 48100 dona quti, Surxandaryo viloyatida 27300 dona quti, Sirdaryo viloyatida 7800 dona quti, Toshkent viloyatida 21800 dona quti, Xorazm viloyatida 29000 dona quti ipak yetishtirilgan. 2019-yilda 2018-yilga nisbatan Qoraqalpog'iston Respublikasida 4,8%ga o'sgan, Andijon viloyatida 3,8%ga, Buxoro viloyatida 2,2%ga, Farg'ona viloyatida 5,3%ga, Jizzax viloyatida 0,5%ga, Namangan viloyatida 0,5%ga, Qashqadaryo viloyatida 1,9%ga, Xorazm viloyatida 4,8%ga oshgan.

2020-yilda Respublikamizning quyidagi viloyatlarida pilla miqdori sezilarli darajada oshgan: Andijon viloyatida 49400 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 2,7 %ga ortgan), Farg'ona viloyatida 35455 dona quti (2019-yilga nisbatan 11,5%ga ortgan), Jizzax viloyatida 12727 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 18,9%ga ortgan), Navoiy viloyatida 16183 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 4,4 %ga ortgan), Qashqadaryo viloyatida 36364 dona quti (o'gan yilga nisbatan 2,4 %ga ortgan), Samarqand viloyatida 49350 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 2,6%ga kamaygan), Surxondaryo viloyatida 29090 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 6,6 %ga ortgan), Xorazm viloyatida 32000 dona quti (o'tgan yilga nisbatan 10,3%ga ortgan). Umuman olganda Respublika hududidagi Qoraqalpog'iston Respublikasi hamda 12 ta viloyatda yetishtirilgan pilla miqdori o'tgan yili yetishtirilgan pilla miqdoridan 9%ga ortgan (2-jadval).

2021-yilda O'zbekiston Respublikasida jami yetishtirilgan ipak miqdori 415293,9 dona quti tashkil qilgan. Jumladan Qoraqalpog'iston Respublikasida 14763,3 dona quti ipak yetishtirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich Respublikada yetishtirilgan ipak miqdorining 3,55%ini tashkil qiladi. Ushbu yilda Respublika hududida ipak yetishtirish bo'yicha Samarqand viloyatidan keying o'rinda Andijon viloyati yetakchilik qilgan (50931,4 tonna), va ushbu ko'rsatkich jami yetishtirilgan ipak miqdorining 12,3%ini tashkil qiladi. Qolaversa, Buxoro viloyatida 44040 dona quti, Farg'ona viloyatida 38929,6 dona quti, Jizzax viloyatida 14572,4 dona quti, Namangan viloyatida 36864 dona quti, Navoiy viloyatida 17008,3 dona quti, Qashqadaryo viloyatida 37200,4 dona quti, Samarqand viloyatida 50633,1 dona quti, Surxandaryo viloyatida 30864,5 dona quti, Sirdaryo viloyatida 12164,2 dona quti, Toshkent viloyatida 30266,7 dona quti, Xorazm viloyatida 37056 dona quti ipak yetishtirilgan.

2-jadval. O'zbekiston Respublikasi hududlarida 2020–2023-yillarda yetishtirilgan ipak miqdori (dona quti)

№	Hududlar nomi	Yetishtirilgan quti ipak, dona							
		2020	2020–2019-yilga nisbatan, foizda	2021	2021–2021-yilga nisbatan, foizda	2022	2022–2021-yilga nisbatan, foizda	2023	2023–2022-yilga nisbatan, foizda
1	Qoraqalpog'iston Respublikasi	12727	118,9	14763,3	116,0	15545,8	105,3	16447,4	105,8
2	Andijon	49400	102,7	50931,4	103,1	52153,8	102,4	53509,8	102,6
3	Buxoro	40000	109,9	44040,0	110,1	46506,2	105,6	49157,1	105,7
4	Farg'ona	35455	111,5	38929,6	109,8	40720,4	104,6	42634,2	104,7
5	Jizzax	12727	118,9	14572,4	114,5	15432,2	105,9	16373,6	106,1
6	Namangan	32000	117,2	36864,0	115,2	39518,2	107,2	42640,1	107,9
7	Navoiy	16183	104,4	17008,3	105,1	17467,6	102,7	18026,5	103,2
8	Qashqadaryo	36364	102,4	37200,4	102,3	37907,2	101,9	38892,8	102,6
9	Samarqand	49350	102,6	50633,1	102,6	51797,7	102,3	53299,8	102,9
10	Surxondaryo	29090	106,6	30864,5	106,1	32346	104,8	34060,3	105,3
11	Sirdaryo	10550	135,3	12164,2	115,3	13088,6	107,6	14135,7	108
12	Toshkent viloyati	25980	119,2	30266,7	116,5	32899,9	108,7	35926,7	109,2
13	Xorazm	32000	110,3	37056,0	115,8	39427,6	106,4	41675	105,7
	Jami	381826	109,1	415293,87	108,8	434811	104,7	456779	105,1

2022-yilda O'zbekiston Respublikasi hududida jami yetishtirilgan ipak miqdori 434811 dona quti tashkil qilgan. Jumladan Qoraqalpog'iston Respublikasida 15545,8 dona quti ipak yetishtirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich Respublikada yetishtirilgan ipak miqdorining 3,6 %ini tashkil qiladi. Ushbu yilda ham Respublika hududida ipak yetishtirish bo'yicha Samarqand viloyatidan keyingi o'rinda Andijon viloyati yetakchilik qilgan (51797,7 dona quti), va ushbu ko'rsatkich jami yetishtirilgan ipak miqdorining %ini tashkil qiladi. Qolaversa, Buxoro viloyatida 46506,2 dona quti, Farg'ona viloyatida 40720,4 dona quti, Jizzax viloyatida 15432,2 dona quti, Samarqand viloyatida 51797,7 dona quti, Surxandaryo viloyatida 32346 dona quti, Sirdaryo viloyatida 13088,6 dona quti, Toshkent viloyatida 32899,9 dona quti, Xorazm viloyatida 39427,6 dona quti ipak yetishtirilgan. 2022-yilda 2021-yilga nisbatan Qoraqalpog'iston Respublikasida 5,3%ga o'sgan, Andijon viloyatida 2,4%ga, Buxoro viloyatida 5,6%ga, Farg'ona viloyatida 4,6%ga, Jizzax viloyatida 5,9%ga, Namangan viloyatida 7,2%ga, Qashqadaryo viloyatida 1,9%ga, Surxandaryo viloyatida 4,8%ga, Toshkent viloyatida 8,7%ga, Xorazm viloyatida 6,4%ga oshgan. Jadvalni tahlil qilar ekanmiz yildan yilga Respublikada yetishtirilayotgan pilla miqdorining sezilarli darajada o'sib borayotganiga guvoh bo'lamiz.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mamlakatimizda pillachilik biznesining rivojlanishi avvalo, yangi ish o'rinlarini yaratish, mahalliy budget daromadlarini kengaytirish, qo'shimcha qiymatga ega bo'lgan yangi turdagi mahsulotlar yaratilishi, bo'sh turgan yer va ishlab chiqarish imkoniyatlaridan maksimal ishga solish, eksport salohiyatini oshirish, yashil makon umummilliy harakati maqsadlariga erishish imkoniyatlarini beradi.

Haqiqatan ham mamlakatimizning ipakchilik sanoati salohiyati nihoyatda yuqori. Bor kuch va imkoniyatlarni safarbar qilsak, qanchadan-qancha ish o'rinlari ochiladi. Yurtimizda olib borilayotgan shiddatli islohotlardan ko'zlangan maqsad ham shu — qaysi soha bo'lmasin, uni odamlar uchun muhim daromad manbaiga, iqtisodiyotimiz tayanchiga aylantirishdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining 2020–2023-yil statistik byulletini.
2. Артикова С. Формирование и повышение эффективности регионального подкомплекса шелк АПК в Узбекистане в условиях перехода рыночным отношениям. и.ф.д., дисс. - Т., 1991.
3. O'roqov SH. Bozor iqtisodiyoti sharoitida pillachilik tarmog'i rivojlanish istibollarini belgilash. i.f.n.diss. - Т., 2005. – 14 b.
4. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. – М.: Книжный мир, 2000. – с. 185.
5. <https://www.uzbekipaksanoat.uz>
6. N.Ahmedov. S.Navruzov "Ipak qurti urug'chiligi" – Toshkent "Vorishnashriyot" 2014. B.198

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Jtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

